

«LATEM ZOEMT !; DEURLE ZOEMT»

ACTIEPLAN BIJENWERKGROEP ZZZ...INT-MARTENS-LATEM

0. Inhoud

0. Inhoud.....	1
1. Inleiding	1
1.1. Bijenwerkgroep Sint-Martens-Latem	1
1.2. Charter bijvriendelijke gemeente	2
1.3. Actieplan «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»	2
2. Informeren & sensibiliseren.....	2
2.1. Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem – Technische buitendienst.....	2
2.2. Imkers	3
2.3. Inwoners.....	3
2.4. Land- en tuinbouwsector	3
2.5. Milieu- en Natuurraad Sint-Martens-Latem	3
2.6. Natuurverenigingen	3
2.7. Ondernemers	3
3. Gevarieerde nectar- & stuifmeelrijke omgeving creëren.....	4
4. Nestgelegenheid voor honingbijen & wilde bijen creëren	4
5. Educatieve bijenlocaties inrichten	4
6. Herkenbaarheid nastreven	5
6.1. Communicatie	5
6.2. Streekproducten met kwaliteitslabel «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»	5
7. Financieel zelfbestuivend initiatief uitbouwen	5

1. Inleiding

1.1. Bijenwerkgroep Sint-Martens-Latem

Op 4 april 2013 werd in Sint-Martens-Latem een Bijenwerkgroep opgericht door vrijwilligers en met steun van het gemeentebestuur. Sindsdien is de werkgroep actief als zelfstandige vereniging onder de vleugels van de gemeentelijke Milieu- en Natuurraad. Sinds 17 december 2013 werkt de bijenwerkgroep nauw samen met Imkersbond Deinze vzw.

De Bijenwerkgroep verenigt verscheidene lokale en bovenlokale partners die een duurzame samenwerking nastreven vanuit een brede, multidisciplinaire visie op de instandhouding van bijen:

- Cultuurraad Sint-Martens-Latem
- Externe deskundigen
- Geïnteresseerde inwoners
- Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem
- Jeugdraad Sint-Martens-Latem
- Landelijke Gilde Deurle-Latem
- Lokale imkers
- LuKiArt vzw: Latems Kinder-Kunst-Atelier
- Milieu- en Natuurraad Sint-Martens-Latem
- Natuurpunt vzw Kern Deurle-Latem
- Seniorenadviesraad Sint-Martens-Latem
- Werkgroep Bomenbeleid Sint-Martens-Latem

De onderlinge kruisbestuiving tussen alle partners biedt kansen om een zo divers en kwalitatief mogelijk initiatief uit te werken. Zorgen voor de bijen is zorgen voor onze toekomst en daarbij verdienen zowel de honingbijen als de wilde bijen onze aandacht.

1.2. Charter bijvriendelijke gemeente

Op verzoek van de Bijenwerkgroep werd het «charter bijvriendelijke gemeente» op 23 juni 2014 unaniem goedgekeurd door de gemeenteraad van Sint-Martens-Latem. Sindsdien beschikt Sint-Martens-Latem over de erkenning «hier wordt gewerkt aan een bijvriendelijke gemeente».

Door de ondertekening van het charter engageerde het gemeentebestuur zich om een concreet lokaal actieplan uit te werken ten behoeve van bijen. Mits goedkeuring van dit actieplan door de gemeenteraad zal Sint-Martens-Latem worden erkend als «bijvriendelijke gemeente».

1.3. Actieplan «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»

Om alle voornemens uit het «charter bijvriendelijke gemeente», aangevuld met eigen ideeën en initiatieven, in de praktijk te verwezenlijken, werkte de Bijenwerkgroep het ambitieuze actieplan «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt» uit.

Het betreft een engagementsverklaring waarbij de algemene visie wordt geïllustreerd aan de hand van meetbare, objectieve doelstellingen op korte, middellange en lange termijn met vermelding van het eenmalige of herhaaldelijke karakter ervan. De visienota geldt als werkinstrument waarvan de bepalingen op basis van periodieke tussentijdse evaluaties zullen worden bijgestuurd en verfijnd.

Het actieplan omvat zes ambities:

- informeren en sensibiliseren
- gevarieerde nectar- en stuifmeelrijke omgeving creëren
- nestgelegenheid voor honingbijen en wilde bijen creëren
- educatieve bijenlocaties inrichten
- herkenbaarheid nastreven
- financieel zelfbestuivend initiatief uitbouwen

2. Informeren & sensibiliseren

De Bijenwerkgroep wil alle inwoners en diverse specifieke doelgroepen informeren en sensibiliseren omtrent ieders mogelijkheden om zelf bij te dragen aan een meer bijvriendelijke gemeente Sint-Martens-Latem.

2.1. Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem – Technische buitendienst¹

- actie «Bloemende Bermen»: aangepast groenbeheer op openbaar domein
- alle betrokken medewerkers van de gemeentelijke Technische Buitendienst regelmatig informeren omtrent «charter bijvriendelijke gemeente» en actieve deelname motiveren
- begraafplaatsen en kerkhoven op passende en sobere wijze voorzien van bijvriendelijke bloemenweides, borders en/of perken (beheer en onderhoud)
- drachtplanten inzaaien: bermen, bloemenweides, borders en ronde punten (beheer en onderhoud)
- herwaardering en onderhoud gemeentelijke boomgaarden
- ondersteuning ontwikkeling gemeentelijk speelgroenweefsel
 - speelgroenproject aan de Westerplas
 - uitbouw gemeentelijk speelgroenweefsel
- grensoverschrijdende samenwerking met andere gemeentes realiseren
- mogelijkheid bieden tot logistieke ondersteuning door Technische Buitendienst aan lokale bijvriendelijke initiatieven

¹ Meer bepaald: «Groendienst»

2.2. Imkers

- adviseren omtrent verzekering imkeractiviteiten
- duurzaam en kwalitatief imkeren promoten
- logistieke ondersteuning lokale imkers
- meter- / peterproject uitwerken: kruisbestuiving tussen ervaren imkers en nieuwe imkers
- nieuwe imkers opleiden: imkerkursus aanbieden via Imkersbond Deinze vzw
- overlegplatform creëren tussen actieve imkers
- overzicht actieve lokale imkers samenstellen en bekendmaken
- educatieve uitstappen organiseren voor leden Bijenwerkgroep

2.3. Inwoners

- abonnement «Maandblad van de Vlaamse Imkersbond» schenken aan bibliotheek Sint-Martens-Latem
- engagement tot uitwerking educatief bijenproject samen met Kinderraad, Tienerraad, Jeugdraad en Seniorenadviesraad
- voorstellen uitwerken tot samenwerking met scholen uit Sint-Martens-Latem
- gebruik van bestrijdingsmiddelen ontmoedigen
- informatieve bijenactiviteiten organiseren: fietstocht, filmvoorstelling, voordracht, wandeling, ...
- informatieve bijenstand op bloemenmarkt organiseren
- ondertekening «charter bijvriendelijke gemeente» bekendmaken
- private en publieke initiatieven aanmoedigen en ondersteunen

2.4. Land- en tuinbouwsector

- “meest bijvriendelijk en bloemrijk landbouwbedrijf” verkiezen
- biologische landbouw stimuleren
- bloeiende bodembedekkers als nateelt zaaien in geschikte periodes
- kleine braakliggende percelen (of perceeldelen) bijvriendelijk aanleggen
- Landelijke Gilde ondersteunen bij organisatie jaarlijkse fruitplukdag in gemeentelijke boomgaarden
- perceelsranden natuurlijk inrichten: kleine landschapselementen aanplanten, behouden en onderhouden
- pesticidenreductie nastreven en alternatieven aanbieden
- ploegen tot tegen perceelsranden en waterlopen vermijden

2.5. Milieu- en Natuurraad Sint-Martens-Latem

- bijenproducten voorstellen en proeverij organiseren: honing, honingkoek, mede, ...
- kookactiviteit organiseren rond honing
- uitwerking bijenroute voor wandelaars en fietsers

2.6. Natuurverenigingen

- adviseren omtrent keuze van plant- of zaaigoed

2.7. Ondernemers²

- “meest bijvriendelijke en bloemrijke onderneming” verkiezen
- bedrijven aanzetten tot het voorzien van stroken met wilde bloemen of bloemenmengsels specifiek voor bijen en andere insecten
- inrichting bedrijfsterreinen met aandacht voor drachtplanten
- kleine braakliggende percelen (of perceeldelen) bijvriendelijk aanleggen
- nobel gedachtengoed mee gestalte geven en uitdragen

² lokale middenstand en in Sint-Martens-Latem gevestigde bedrijven of kantoren

3. Gevarieerde nectar- & stuifmeelrijke omgeving creëren

De Bijenwerkgroep wil in Sint-Martens-Latem met autochtoon of streekeigen plant- en zaaigoed een gevarieerde, nectar- & stuifmeelrijke omgeving (laten) creëren op zowel privaat als publiek domein.

- autochtoon of streekeigen plant- en zaaigoed promoten en verdelen aan alle inwoners en specifieke doelgroepen
- bijvriendelijk en ecologisch tuinieren aanmoedigen
- gebiedsdekkend gemeentelijk beplantingsplan opmaken ten gunste van bijen:
 - actief onderzoeken op welke private of publieke percelen bijvriendelijke landschappelijke inrichting mogelijk of wenselijk is
 - bijenkasten (honingbijen) en bijenhôtels (wilde bijen) in Sint-Martens-Latem localiseren
 - bijvriendelijke private en publieke percelen in kaart brengen
 - gevarieerd aanbod aan beplanting met hoge nectar- en stuifmeelwaarden voorzien
 - mogelijkheden tot bijvriendelijke landschappelijke inrichting van private en publieke percelen onderzoeken en vormgeven
 - plantenassortiment met verscheidenheid in bloeitijden en met meerjarige bloeiers voorzien
- gemeenschappelijk onderhoudssysteem uitwerken naar analogie met “volkstuinten”:
 - gezamenlijke bijvriendelijke (moes)tuinen aanleggen en beheren
 - onderhoudstaken gemeentelijke Technische Buitendienst verminderen door middel van vrijwilligersengagementen
- lijst met bijvriendelijk, autochtoon of streekeigen plant- en zaaigoed samenstellen en bekendmaken
- nulgebruik voor pesticiden nastreven en alternatieven aanbieden

4. Nestgelegenheid voor honingbijen & wilde bijen creëren

De Bijenwerkgroep wil in Sint-Martens-Latem op duurzame wijze nestgelegenheid (laten) creëren voor honingbijen en wilde bijen.

- bijenkasten en bijenhôtels localiseren en aanduiden op gebiedsdekkend gemeentelijk beplantingsplan
- bijenkasten of bijenhôtels (laten) plaatsen op publiek en privaat terrein
- imkers zonder plaats ruimte bieden voor bijenteelt
- initiatieven rond bijenhôtels organiseren
- inrichting insectenreservaten aanmoedigen
- locaties voor nestruimte van honingbijen (kasten of korven) en wilde bijen (“hôtels”) inrichten op publiek en privaat terrein
- nestgelegenheid voor honingbijen doordacht inplanten in gemeente om concurrentie met wilde bijen te vermijden

5. Educatieve bijenlocaties inrichten

De Bijenwerkgroep wil in Sint-Martens-Latem educatieve bijenlocaties inrichten.

- demonstraties imkerstechnieken organiseren
- digitaal of fysiek centraal informatie- en meldingspunt organiseren voor geïnteresseerden
- duurzaam en kwalitatief imkeren promoten als waardevol immaterieel erfgoed
- educatieve bijenlocaties inrichten in dorpskernen van Deurle en Latem (bij voorkeur vlakbij scholen)
- gezamenlijk beheer, gebruik en onderhoud imkersmateriaal organiseren
- ontmoetingsplaats voor imkers inrichten: infrastructuur en totaalconcept uitwerken
- rondleidingen voor groepen, individuën, scholen en verenigingen
- uitleg over bijen, Bijenwerkgroep en actieplan «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»

6. Herkenbaarheid nastreven

De Bijenwerkgroep wil bijvriendelijke initiatieven in Sint-Martens-Latem herkenbaar maken door uitwerking van een algemene huisstijl.

6.1. Communicatie

- bordjes «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt» met logo Bijenwerkgroep (laten) maken: tijdelijk te gebruiken bij lokale (plant- of zaai)acties en verwante initiatieven
- brochure(s) ontwikkelen:
 - milieuvriendelijke uitgave in kleur
- logo uitwerken:
 - eenvoudig
 - zowel sterk in kleur als in zwart-wit
- educatieve bijenlocaties uitrusten met informatiepaneel:
 - kleurendruk op kras- en UV-bestendig duurzaam materiaal
 - gegevens over project, subsidiërende instanties, ... vermelden

6.2. Streekproducten met kwaliteitslabel «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»

- kwalitatieve honing – en andere kwalitatieve bijenproducten – van imkers uit Bijenwerkgroep belonen met label «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt»
- producten met label «Latem Zoemt !; Deurle Zoemt» promoten als streekproduct

7. Financieel zelfbestuivend initiatief uitbouwen

De Bijenwerkgroep beoogt een financieel “zelfbestuivende” werking van de vereniging vanuit een duurzame kruisbestuiving tussen alle partners uit Sint-Martens-Latem en daarbuiten.

- financieel plan met verwachte inkomsten en uitgaven uitwerken: ter goedkeuring voor te leggen aan gemeentebestuur en gemeentelijke Milieu- en Natuurraad
- startbudget zoeken
- subsidiemogelijkheden onderzoeken

BIJENWERKGROEP SINT-MARTENS-LATEM

www.natuur.deurlelatem.be
bijen@natuur.deurlelatem.be

www.sint-martens-latem.be (milieu – natuur en openbaar groen – bijencharter)